

SJØMATBEDRIFTENE

Fiskeridirektoratet
Postboks 185
5804 Bergen
postmottak@fiskeridir.no

Deres referanse: 21/9681

Trondheim 26. november 2021

(Sendes elektronisk)

Havbruk til havs – innspill til Fiskeridirektoratets forslag til tre områder til uttale

Innledning

Det vises til Fiskeridirektoratets invitasjon av 1. november 2021 til å gi innspill til forslag til tre områder langs norskekysten som skal tilrettelegges for havbruk til havs gjennom konsekvensutredning.

Sjømatbedriftene avgir med dette følgende innspill til forslaget.

Bakgrunn

Norsk oppdrettsnæring er avhengig av å ta i bruk nye områder og produksjonsmetoder for å kunne nå ambisjonen om femdobling av laks- og ørretproduksjon innen 2050 på miljøets betingelser, og havbruk til havs representerer et mulig nytt vekstområde for havbruksnæringen både i Norge og globalt. En utredning av mulige områder for havbruk til havs i Norge og tilrettelegging ved etablering av eget konsesjonsregime er bredt politisk forankret, senest i Hurdalsplattformen som sier at Regjeringen vil «*Utvikle et eget konsesjonsregime for oppdrett til havs med strenge krav til bærekraft og sameksistens mellom ulike havnæringer*».

Nærings- og Fiskeridepartementet har tidligere i høst anmodet Fiskeridirektoratet om å velge ut og anbefale tre områder til konsekvensutredning for havbruk til havs. Anbefalingen skal gjøres på bakgrunn av områderapporten fra Fiskeridirektoratet i 2019 hvor 11 områder langs norskekysten ble tilrådt for konsekvensutredning. Videre spesifiseres det at det fortrinnsvis skal pekes på ett område sør, et midt og et nord i landet.

De tre områdene Fiskeridirektoratet har foreslått er Norskerenna Sør utenfor Rogaland, Frøyabanken Nord/Sør utenfor Trøndelag og Tromsøyflaket utenfor Troms og Finnmark. Bakgrunnen for hvorfor øvrige områder midt i Norge er utelatt fra forslaget er ikke nærmere beskrevet, men Sjømatbedriftene leser høringsbrevet slik at det skyldes det man tror er manglende næringsinteresse.

Sjømatbedriftenes vurdering

Sjømatbedriftene slår fast at oppdrett i kystnære strøk vil fortsette å være den viktigste produksjonsformen for norsk oppdrettsnæring, men anerkjenner behovet for utvikling av ny teknologi og nye bærekraftige produksjonsmetoder. Utredning av havbruk til havs må likevel ikke gå på bekostning av videre utvikling av den bærende produksjonsformen i kystnære strøk.

Sjømatbedriftene støtter fremgangsmåten med anbefaling av et utvalg av områder for konsekvensutredning, med områderapporten fra 2019 og tilhørende innspill fra relevante myndigheter og interessenter som utgangspunkt. En ambisjon framover må være at et mangfold av næringsaktører med kompetanse og investeringsvilje, og da også i ulike regioner, får anledning til å utrede mulighetene for havbruk til havs – gitt at dette ikke medfører en uakseptabel økning i smitterisiko innenfor dagens produksjonsområder.

Sjømatbedriftene mener på generelt grunnlag at en utvelgelsesmetode basert på den skisserte «geografiske tredelingen» fremstår som faglig utfordrende, og mener muligheter for samspill mellom havbruk til havs og kystnært havbruk i større grad bør vektlegges. Dette underbygges av Havforskningsinstituttets bestillingssvar som fremhever at enhver økning i smittepresset fra havbruk til havs i røde områder vil oppleves problematisk, all den tid oppdrettere i kystnære områder må redusere produksjonen. Sjømatbedriftene mener man for raskt har valgt å ikke konsekvensutrede de områdene som er best egnet fra et faglig perspektiv, og som har smittevurderinger som indikerer meningsfylt absolutt volumpotensial til så lavt smitteavtrykk som mulig.

Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen programfestet at man skal sikre et fortsatt mangfold av aktører og lokalt eierskap i næringen. Havbruk til havs vil kreve store investeringer hvor terskelen for små- og mellomstore lokaleide oppdrettere er ventet å være høy. Den forventes å bli enda høyere om produksjonen må foregå offshore i regioner som er lang vekk fra der oppdretteren har sin lokale tilhørighet og etablerte verdikjede. Sjømatbedriftene mener at man må sikre at hele kysten i større grad er representert med områder foreslått for havbruk til havs. Ser man på listen over tilrådde områder i områderapporten fra 2019 og den geografiske fordelingen av norsk lakseproduksjon, skiller Nordland seg ut med to store områder (Trænabanken og Sklinnabanken) som representerer over 30% av totalt areal i de 11 tilrådde områdene. I tillegg er fylket Norges største oppdrettsfylke med 22% av solgt volum på landsbasis i 2020 og 2019 ifølge SSB. Likevel er ingen av de tilrådde områdene utenfor Nordland inkludert i forslaget til anbefaling for konsekvensutredning. Dette mener Sjømatbedriftene er til hinder for å bidra til et videre mangfold og lokalt eierskap også til havs. Sjømatbedriftene er videre kjent med at lokale næringsaktører i etterkant av Fiskeridirektoratets forslag ble publisert har gått ut og offentlig kommunisert interesse for områdene utenfor Helgelandskysten i Nordland og ønske om konsekvensutredning.

Basert på Fiskeridirektoratets områderapport fra 2019 og tilhørende innspill fra relevante myndigheter og interesseorganisasjoner har etter Sjømatbedriftenes oppfatning område 1 og område 5 (Trænabanken og Sklinnabanken) gode muligheter for sameksistens med andre arealinteressenter. Det vektlegges da en total relativt lav arealutnyttelse og områder som har begrenset med annen næringsaktivitet. I tillegg kommer områdene godt ut når det gjelder naturgitte egenskaper som temperatur, strømforhold og dybdeforhold, sammenlignet med både områdene som er foreslått og andre områder som ble tilrådt i områderapporten fra 2019. Etter Sjømatbedriftenes syn forsterker dette at område 1 og område 5 bør inkluderes i områdene som blir konsekvensutredet.

Sjømatbedriftenes anbefaling

- ✓ Sjømatbedriftene mener at utvelgelse av områder for konsekvensutredning skal basere seg på faglig og kommersiell vurdering som sikrer en konsekvensutredning av de mest hensiktsmessige områdene, og ikke alene en «geografisk tredeling» av kysten som forslaget fra Fiskeridirektoratet er basert på.
- ✓ Sjømatbedriftene mener det bør utvises varsomhet i områdene til havs hvor det modellerte smittepresset til røde og gule produksjonsområder ikke er uvesentlig.
- ✓ Sjømatbedriftene mener det bør etterstrebes at mangfoldet og videre lokalt eierskap også kan gjennomføres til havs. Basert på dette mener Sjømatbedriftene at ett eller begge av områdene utenfor Nordland bør inkluderes i forestående anbefaling om konsekvensutredning for havbruk til havs.

Med hilsen
Sjømatbedriftene

Robert Eriksson
Administrerende direktør

Kjetil Hestad
**Organisasjonssjef med
fagansvar havbruk
/Sign./**